

TELEGRAFUL ROMANU.

N° 38. ANULU XVI.

Sabiu, in 12/24 Maiu 1868.

Telegrafulu era de doue ori pe septo-
mana: joi'a si Daminea. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la espeditu'a
foiei pe afara la c. r. poste, cu bani
gat'a prin scrisori francate, adresate
citra espeditura. Pretulu prenumerati-
unei pentru Sabiu este pe ann 7. fl. v. a.
ear pe o jumetate de ann 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

ru provinciele din Monarchia pe unu ann
fl. era pe o jumetate de ann 4 fl. v. a.
Pentru prine, si tieri straine pe unu 18
pe 1/2 ann. 6 fl. v. a.

Inseratele se platecu pentru
intea ora cu 7. cr. sirula, pentru
a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a
troia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Pest'a 18 Maiu 1868.

(Dr.) Diu'a de 16 Maiu a fostu o di de bu-
curia, o di de triumfu pentru noi romani gr. re-
sariteni. Deca putem reprivi cu bucuria la pur-
tarea cea plina de tactu si energia a deputatiloru ro-
mani cu ocaziunea desbaterei legi despre inarticu-
larea metropoliei romane gr. res. si recunoscerea au-
tonomiei acestei biserici, cu nu mai putina man-
dria trebuie sa ne ample diu'a din 16 Maiu n.,
candu trecu acestu proiectu de lege prin cas'a mag-
natiloru intr'unu modu atatu de onorificu pentru
noi. Lauda si adevrata recunoscinta deputatiloru,
lauda si marie reprezentatiloru nostri din cas'a
magnatiloru, tactic'a barbatiloru nostri in aperarea
unei dintre cele mai sante cause, li-a castigatu nume
forte bunu si inaintea strainiloru, asi'a catu nu pu-
temu dori mai ferbinte, decatu sa-i vedemu in tote
cauzele nostre totu asi'a de precanti, solidari si ze-
losi, totu odata. Pre candu serbii in vorbiri de ore
intregi se sileau a mai sustine unele prerogative,
basandu-se pre privilegii, romaniloru cu putine cuvinte
le-au succesu a castiga convingerea casei despre a-
deverulu si santieni'a causei loru.

Dupa ce trecuse sciutulu proiectu de lege in
privinti'a garantarei autonomiei nostre bisericesci,
va crede omulu, ca amu trecutu prin focu si pri-
mirea acelui proiectu in cas'a desusu, va urma de
sine. Totusi putinu dupa aceea ne umplura de gri-
gia scirile din tote partile venite, ca la machinarea
unoru neamici cas'a de susu aru voi a reiepta a-
celu proiectu, mai alesu din cauza ca amintesce si
pentru romani de unu congresu bisericescu nati-
onalu. De alta parte se ascepta cu incordare des-
baterea acestei cause in cas'a de susu si pentru ca
se prevedea, ca va lua parte la desbatere Escelen-
ti'a Sea Par. Metropolitu, veteranulu auteluptatoriu
in caus'a acest'a. Sciutu este, ca densulu de candu
fu chiamatu pre scaunulu archipastorescu, imbratio-
sindu ide'a reinfintiarei vechi nostre metropolii, cu
unu zelu si intielepciune, cari si singure, fara pri-
vire la alte multe merite ale lui, i-lu facu demnu
de numele unui barbatu mare, facendu antestudii a-
dunci pre terenulu dreptulu nostru bisericescu cum
si a istoriei bisericii romane, fiindu invescutu in
cursuriale de multe ori pre incurcate ale politice si
diplomatiei mai inalte cu unu tactu rar si sciutu
sustine, inaltia si aduce acolo ide'a marétia, ce si-a
scris'o pre stindardu, ca sa se faca trupu, si insu-
fletitu de dreptatea causei, n'a langeditu nici pre
unu momentu in lupt'a cea grea contr'a suprema-
tiei ierarchiei serbesci, fatia cu ierarchi'a romana
greco-orientale, si cu cate alte pedeci nenumerate.

Vorbirea lui se ascepta dara cu sete si eramu
curiosi, de se voru adeveri scirile respandite despre
modificari, respective reieptare!

Si ce veduramu in diu'a de 16 Maiu? In locu
de viforu parlamentariu o desbatere catu se pote mai
matura, decursa intre marginile cele mai strinse ale
cuvnintiei parlamentarie, fara ca sa se mestece in
trens'a vre-unu distonu decatu protestulu Patriarchu-
lui serbescu, care atrase dupa sine amendarea prin
presedintele. Valurile ce amenintiasera a se radi-
ca nicairi nu se vedeau, venturile, cari le-aru fi
sbiciuitu, n'au ajunsu a sufla! Ba ce e mai multu
veduramu unii barbati de nume din familii vechi
stralucite emulandu in estinderea egalei indreptari
bisericesci pana si in privinti'a rangului din afara.

Dara sa urmarimu cele intemperate mai de ame-
nuntulu.

Cas'a magnatiloru era asta data cu multu mai
plina decatu cum e dedatu omulu a o vede pre tem-
purile aceste, ier in galeria publicu mare, mai
multi romani intre cari si cati-va deputati. Desba-

terei premerse o vorbire framosa a ministrulu cul-
teloru Bar. Eötvös. Vorbirea ne suna placutu ce po-
te fi mai multamitoriu, decatu a audi pre repre-
sentantii regimului pledandu pentru o idea atatu de
drepta si populara in secululu nostru, cum e egala
indreptare a poporeloru, de-si acum odata numai
pre terenulu bisericescu.

Dupa elu urma Baronulu Liphai, administrato-
rele comitatulu Pest'a, carele dechiaru a se invol-
ta tote, dara a nu intielege despartirea bisericii
dupa nationalitati. Apoi vorbi patriarchulu ser-
bescu Samuila Maschirevics, carele incerca a com-
bate cuvestulu „egal'a indreptare“, voindu a-lu sub-
stitui cu „coordonare“ si cantu a mai sustine unele
prerogative metropoliei serbesci fatia cu cea roma-
na, din cauza aceea ca aru fi mai vechia.

Acum se scula Escelenti'a sea inaltu pre san-
titulu nostru P. Archiepiscopu si Metropolitu. Ta-
cerea era adenca si atentiunea generala. Toti pri-
veau cu placere la densulu, ca la celu mai ageru
si celu mai veteranu auteluptatoriu alu idee, ce avea
sa se avente in aceea si la valore de lege con-
stitutiunale, si la realisarea ei totala.

Densulu, care conosece caus'a acest'a pana
in detaiurile cele mai mici, a petruno pana in re-
runchi, a jertfitu atate zile si nopti pentru apera-
rea ei, si a datu la lumina atatea petiiti, memorande,
brosiuri, articli, ce-i era mai usioru, de catu facundu
o revista preste serierle sele, scotindu numai su-
curile argumintelor celor mai ponderose, si gru-
pandule cu maestria logica in armonia deplina, sa
des inca odata asaltu tuturor obiectiuniloru con-
trarie si ocupandu valu dupa valu sa puna stindar-
dulu pre verfulu muriloru cetatii.

Si ore pote fi ceva mai atragatoriu pentru den-
sulu, decatu acum la celu de pre urma valu, si-
guru de victoria, sa mai inverte inca odata cu ghi-
bacea sea mana armele probate contra negreloru
prerogative, ce acu pre urma isi pusera peptolu spre
resistinta.

Spiritulu seu mare, finulu simtiu parlamen-
tariu, care lu conduce a se orientu atatu de mi-
nunatu, ilu devinsera inse a abdice de atore passi-
une, bine sciindu ca o schinteia catu de mica, la u-
nele elemente din casa, aru fi aprinsu desbatere in-
versionate de dile intregi, precandu totu momentulu
e scumpu, ier la argumentari din istoria si dreptu
pentru adeverule istoricu nu se pote incungiuira, sa
nu se atinga si puncte sentibile.

In locu de deductiuni lungi, istorico juridice,
cari fia catu de strinsu logice si necesari, ostanescu
pre iute in unu asemenu corpu parlamentariu, dopa
atate dilucidari premerse in cass'a ablegatiloru si
organele publicitatei, in locu de notu prin teorii
seu esepotorari asupra apesariloru din trecutu, la
cari era dien ansa destula data, audiramu o vor-
bire succinta, elocinta, carea precum penelulu pic-
torelui escelente in cateva conture marcabili, ni re-
repreinta icon'a intregului obieptu, reflecta finu in-
cungurandu apriatu a atinga vre o susceptibilitate,
vre o corda, ce aru redica viscolulu parlamentariu
si totusi infrangandu pre deplinu tote obiectiunile
aduse inainte de serbi.

In vorbirea acest'a propusa cu oratoria alea
aflamu trei mominte deosebitu insemnate. Celu dan-
taiu e o aieptare la trecutu, alu doilea reinfran-
gerea ori carei base de prerogative pentru ierarchi'a
serbesca, iera alu treilea e, aratarea necesitatei de
a desfaca ierarchi'a nostra de cea serbesca, adeca
a reinfintiati vechi'a Metropolia romana.

Ce minunatu pusa indata la inceputu istori'a,
patimile trecutulu nostru bisericescu inaintea ochi-
loru oglindendule prin o simpla asemenare cu sor-
tea evreiloru candu a parasitu acest'a Egiptulu.

O mare de eschiamari si citate cu cea mai rara
elocintia, putatu aru fi ore de a descrie mai viu
sortea nostra din trecutu? patimile nostre pre tem-
pulu ierarchiei serbesci?

N'amu trebuitu sa trecemu si noi prin marea
negra a intrigiloru si persecutiuniloru. ce amblau
a ne pune stavila, prin pusti'a de de 20 de anni?
in cari idioli ni s'au pusu innainte spre a ne in-
strainu dela stramosiesca nostra credintia; sierpi
ne-au muscatu; sete si fome ne-a apesatu; ba si
speranti'a mantnirii, eramu sa o perdemu, deca nu
aveamu unu Moise in frunte, carele tienendu ta-
blele canonelor si institutiuniloru bisericii nostre
susu inaint a ochiloru, pastrandule in curatieni'a loru
cum le-amu ereditu dela stramosi, ne-a incuragiatu
ne incelatu, sa nu slabimu din lupta, pana ce eata
ca amu ajunsu pre pamentulu mantnirii!

Ce vivate a escitatu cuvintele lui candu indi-
gitandu, ca acum voim'u a arunca unu velu preste
tote aceste, rosti, ca mila si adeverule acum era sau
intalnitu, dreptatea si pacea s'au sarutatu.

Cu mare efeptu a infrantu mai incolo argu-
mintele serbiloru contra egalei indreptari depline,
prin citatulu escelentu din anticuitatile bisericesci,
aratandu ascultatoriloru intr'unu modu si pentru stra-
ini usioru de intielesu, ce dispunu canonele bise-
ricii nostre in asta privintia, cu o reflectare la in-
templarea intocmai asemenea intre metropolia An-
tiochiei si a celei de pre insul'a Ciprului, din care
incidentu apriatu s'a decisu, ca nici unu metropo-
litu n'are dreptu iurisdictionalu, ori altu amestecu in
metropolia celuilaltu.

Totu asi'a de nimeritu a reflectatu si baronu-
lui Liphay spre a arata necesitatea despartirii nos-
tre de serbi si a limbei nationali in biserica, cum
si ca despartirea acest'a privesce numai la admi-
nistratiunea bisericesca, ear nu la dogme. Ce ar'
fi ajunsu si elocintia cea mai mare a santului Ioan
gura de anru, deca nu vorbia in limb'a poporului seu?
si ce alta e serbarea Rusaleloru de catu dise pre-
venerabilele Metropolitu, si a esprimatu prin acest'a
dar totu odata si doveditu in modulu celu mai lo-
gicu, santienia respectarei limbei poporului, prin
urmare adeverule unui coloratu esentialu alu acelui
principiu mare, ce miscu in evulu nostru spiritele ome-
nesci, nu numai pre terenulu bisericescu, ci si poli-
tico, adeca alu egalei indreptari a poporeloru.

Vorbirea acest'a intreaga, avendu in vedere
tactulu parlamentariu, sublimitatea ideiloru, meduo-
sitate si deplinatatea ei, cu dreptu se pote numi
capu de opera, ier efeptulu ei a fostu unu ce rar.

Vorbitorulu fu intreruptu de repetite ori de a-
plause si vivate; ier' dupa dinsulu nu se mai vedu
pre cineva vorbindu contra, ba care de care, para
ca insufletitu de dreptatea causei, ca si noi insine,
mai ambla a indeplini legea si mai multu in favo-
rea nostra. Asi'a comitele supremu Radvánky voia
a numi metropolia nostra si in lege de restituita
si nu numai infontiata, iera contele Antoniu Majlath
a propusu si reusitu cu proponerea, ca si in pri-
vinti'a rangului din afara, in cas'a de susu, se fia
ambele metropolii intru asemenea respectate dupa
art. XII din 1790.

Singuru numai serbulu Michailovich, comite su-
premu din Baciu'a, a mai probatu inca odata a res-
turnu coventulu „egal'u indreptatu“, insa intre es-
cusari, cari i vindeau de totu positiunea lui cea fa-
tala, — si fara resultat.

Iera la finea siedintiei veduramu magnatii in
grupa mare langa pre venerabilulu nostru metropo-
litu, cari'a i stralucea fatia de bucuria, dupa o
lupta atatu de victoriosu, — cum ii gratulau prin
stringeri de mani pentru escelint'a lui vorbire, alu
lui tactu si moderara.

Putem fi cu to'ă dreptul mândri de to'ă la pertractarea parlamentară asupra acestei cauze, mai ales în ziua de 16 Maiu, pentru triumful cauzei și onoarea ce amu secerătu cu toții, prin purtarea cea atât de nimerită a pre' iubitului nostru Archiepiscopu, atât de demna de unu barbatu de statu.

Amu invinsu, și învingerea e cu atât mai placută, câtu din partea ungarilor nici unu diston nu s'a mestecat în desbaterea cea frumoasă dela 16 Maiu, și în pretiulu ajungerei acestui rezultat n'amu fostu siliti a înghiti nici unu pilu amar, care ne-aru înghimpe, ori dejosi.

Purtarea cea de totu loială și drépta a casei ablegatiloru cum și a magnatiloru și a ministriloru, în această cauză merita recunoscint'ă noastră cea mai sincera. Cu câtu mai tare a trebuit să o simtia această pre' sântitulu nostru Archipastoriu, cându își vedîu încoronate de celu mai doritulu rezultat oste-nelele neobosite de atâti ani, cându recugetă la aceste timpuri, în cari sperant'ă de a reuși cu această idee și din partea zelosiloru fii bisericesci, eră intempinata cu zimbetu desperatu, și vedîu deodată nu numai metropoli'a cea vechiă reinfiintiată, dară și egal'ă îndreptare bisericescă pre' seculi garantată; de aceea avî totu dreptulu a exprima multiamita către totu aceia, dară mai alesu și mai întăiu către Maiestatea Sa pre' bunulu nostru Monarchu, carele prin întărirea proiectului substernutu de ministeriu a făcutu putinciose tôte aceste, a datu corpului legislativu ocaziune a pune acestu obolu pre altariulu egal'ă îndreptăririi a popóreloru.

Nu e nimenea din noi care să nu participe la aceste simțieminte de bucuria și multiamita ale Archipastoriului nostru, dară totdeodată ne petrunde nu mai puțin multiamita către densulu, că către acelu Moise alu nostru, care ne-a condusu cu rar'ă-i întiepciune și tenacitate la acestu limanu.

Dee ceriulu că întemplările aceste n'one să servésca de unu nou talismanu alu infratirei popóreloru țierei, și să se fia unu prognosticon ferice pentru deslegarea și celorlalte cestiuni ale noastre ardietóre, cari ascépta încă deslegare! ajute Larii patriei, să întempinăm din partea corpului legislativu și în acele totu asemenea simțiu de dreptate și moderare! Atunci prosperarea patriei va fi sigura, atunci cu bucuria vomu repeli cuvintele Archipastoriului nostru, ce fusera primite cu atât aplausu, mila și adevérule s'au întempinatu, dreptatea și pacea s'au sarutatu.

Eveneminte politice.

Sabiiu 11 Maiu.

Evenementulu celu mai însemnatu, cu deose-

bire pentru românii gr. or. este și rămâne legea trecută prin ambele case a le dietei Ungariei, legea dicem, prin carea biserica noastră perdî și cea din urma umbra de împedecare în dezvoltarea ei. Cine va ceti cu luare aminte proiectulu de lege și cine va studiă multu cuprindietóreă cuventare a neobositulu nostru Archipastoriu, rostita în cas'ă magnatiloru în diu'a de 16 Maiu va ști apretiu și intersitate evenemintelor cari sigiléza aspiratiunile noastre de seculi, adică aspiratiunile după o stare egală intru tôte cu natiunile conlacuitorie. Ne oprimu aci, multiamindune cu cele ce desfășura corresponsant'ă noastră de mai susu, carea nu ne-amu indoit unu minutu a o pune în fruntea țoiei noastre.

Trecem acum la unu evenimentu, a cărui simburu nu s'aru pare a cuprinde ceva politicu în sine, dară care, fiindu că reprezintă o manifestatiune impositantă natiunală, este petrunsu de spiritulu politicu. Impregiurările de fatia sunt de natura de ai dé însemnatate politica. Evenementulu acest'ă e punerea petrei fundamentale la unu teatru natiunalu cehicu în Prag'a, carea este înse în legatură cu festivitatea patronului acelei țiere, cu festivitatea S. I. Nepomuc. Ambe s'au întemplatu la 15 Maiu a. c. Festivitatea în putine cuvinte se poate descrie astfel: Cetatea Prag'a e îndesuită de multimi de ómeni. La 200000 de straini se afla la serbatória. Stimulatiunea e culminantă. Germanii (locuitori ai Boemiei) sunt retrasi. Preste podulu de lantiu și piatia nu mai poate trece nimenea. Imbuldiela e fôrte mare.

Însemnatatea acestei manifestatiuni atrage atentiunea diuaristice europene în mare parte. Vomu luá notitia de unulu și adică de „Op. Nat.“ de care se dice că sta în relatii de aprópe cu Principele Napoleonu, verulu Imperat. Francesiloru. Acestu diuaru desaprobeza invitarea unora sumitáti rusesci la această serbatóre și dice că prin acest'ă serbatóre se aru fi vátamatu tint'ă patriotică înscrisă pre flámur'ă cehiloru. Acelu diuaru dice că cehii să nu se amágésca din influentia panslavistice. Le amintescă mai departe cu dualismulu ce au ajunsu în Austri'a la domnia e numai pasulu celu dintăiu către unu federalismu moderatu, din care înse natiunea boema aru puté trage același folosu, cum a trasu Ungari'a din dualismu.

Caletori'a Principelui Napoleonu la Vien'a face încă rotund'ă prin diuarie cu adăngerea, că principele va calatori și în Galiti'a însoțitu de principele polonu Czatoriski. Principele Napoleonu va merge de aci apoi la Constantinopole.

Spre complicarea situatiunei ni se presentéza și acea fama, că în decursulu vérei acestei'ă se voru intalni la Berlinu cu regele Prussiei Imperatolu

Napoleonu și Alessandru II. Locula petreceri acestorlu trei monarchi se dice că va fi Potsdam.

Cátu pentru Romani'a înregistrám astadi că alarm'ă diuaristice în cestiunea jidaniloru s'a potolitu.

„Osten“ în o notiția dela 16 Maiu, datată diñ Vien'a, spune, că ministrulu plenipotentiatu alu Romaniei D. Bratianu se întorce dela Florenti'a, unde a asistatu la festivitatile nuntei principelui de coróna italianu. Acolo a fostu numitulu ministru distinsu din partea regelui, din partea familiei regale, a principelui de coróna prussianu, a principelui Napoleonu etc. — Regele l'a surprinsu cu o decoratiune. După ce a sositu d. Bratianu la Vien'a a avut ocaziune a se intalni cu persóne de influentia dela cancelari'a statului, cu care a conversatu despre întemplamintele, ce dedura ansa la atacuri publicistice. Descoperirile facute de dlu Bratianu au aflatu o apretiare de mare atentiune. Mai departe dice acelu diuaru că e o parere fôrte gresită, déca presupune cineva că referentiile cele binevoitórie și amicabile a le Austriei către Romani'a se aru fi „iritatu“ numai câtu de puțin. Dreptu dovedă poté servi impregiurarea, că tocmai în zilele din urma s'au încheiatu pertractările asupra unei conventiuni postale între Austri'a și Romani'a, în modulu celu mai multiamitori. Mai sunt numai nisce formalități esteróre de resoluatu spre a se puté pregăti învoirea la ratificare.

În Turci'a s'a compus unu consiliu de stat. Acest'ă e unu feliu de parlamentu séu diéta, acărui membri nu voru trece presté 50. Membri se denumescă prin fermanu de sultanulu și se împartu în sectiuni după ministérii. În fruntea fia cărei sectiuni se afla unu ministru cá presedinte. Între cei denumiti se afla 16 crestini și 3 israeliti. Cumcă acestu parlamentu nu va face opozițiuni regimului turcescu se vede din natura nascerei lui.

Diet'a Ungariei.

Cas'ă magnatiloru.

În scedint'ă dela 18 Maiu se însărcinéza conf. Antoniu Sztaray aduce legea în privint'e bisericeii orientale în cas'ă deputatiloru.— După aceea se primescă propunerea comitetului supremu Tomcsanyi pentru alegerea a trei comisiuni de câte 7 membri în afaceri de dreptu de stat și legislatoria; în afaceri finantiale și de comunicatiune.

Orestia 15 Maiu. În 10 a. l. c. acceptandu-se Comitele provisoriu Mauritiu Conrad

POISIÓRA.

Jurnalulu meu de calatorii.

(de V. Alecsandri.)

Marocu.

(Foi'a soc. din Bucovin'a)

În diu'a de 1. Octomvre 1853, amiculu meu Angell și eu, purtându fie-care câte unu sacu de voiajiu în mâna, esimu veseli din otelulu englesu: Club house, ce se radica pe piatia din orasiulu Gibraltar, și ne coborâm la portu. O barca usióra ne duce pînre multime de corabii la vaporulu francesu Honfleur și incurându plecâmu, lasandu în urma noastră stânc'ă uriasă a Gibraltarului și îndreptându-ne spre tiarmurile Africeii.

Esiti din Golf, intram în canalulu largu, ce unesce marea mediterane cu oceanulu, și trecem pe lângă Tarifa, orasiu vechiu, asediatu pe cost'ă Spaniei, din naintea căruia resare din valuri o insulă fortificată. Ventulu suflă puternicu, marea-i tulburată și spumegatoria, ceriulu e limpede că o boltă de lapis-lazzuli. Intalnimu mai multe vase făcându bordade, pentru că să pótă navigá în contra curențulu și a ventului; una din ele luneca alaturea cu vaporulu, și marinarii, acatiati pe catarguri, ne salută în treacetu cu strigate voioase, la cari noi raspundem prin urari de caletoriabunã! Nimicu mai fantasticu și mai interesantu, decátu aceste repedi întrediariri de ómeni necunoscuti și a ceea preschimbări de cuvinte amicale pe întinderea marilor!

Mai departe o barca mare, venindu despre Tarifa, abordează vaporulu și ni aduce o familia în-

treaga de Evrei, compusă de tatalu, două fete mari, unu copil de vro cinci ani și unu tinaru de 20. Betránulu pórtă pe umeri unu capu micu ca o portocă dela Malt'a, însă acestu capu, ce aru puté servi de minge copilului, este ornatu cu unu nasu lungu coroiatu, cu ochi de vulpe și cu budie subțiri, cari se miscă necontentu. Capitanulu pretinde, că ei calculă dobînd'ă, ce aru putea luá pe valurile mării, dacă le-aru împrumutá lui... Fat'ă cea mai mare e înaltă, neagră, uscată și are fisionomia de camilă; copilulu samana cu o maimetia spariată, earu tinerulu este împodobitu în virfulu nasului de unu negelu monstruosu, ce f-si aduce multu cu tromb'ă elefantului. Acestu smucu curcenescu pare fôrte simțitoriu, ca-ci, atât prin coloritulu câtu și prin diferitele sale miscări, elu distaiuesce totu, ce se petrece în sufletulu stapanului seu.

În mijloculu acestei menagerii evreesce, copila cea mai tinera strălucescă însă ca o minune! Frumósă, dimbitória, ea produce o dulce impresiune asupra tuturor calatoriloru. Angelo, cuprinsu de uimire, se apropia în grabă de această fiintă ange-rească, ratacita pînre dihanii, și începe a-i vorbi cu multă simpatia. Copil'ă respunde gratosu, ear' Negelu da semne de o gelosia furiósă, vapsindu-se cându în galbinu, cendu în patlaginiu... Monstruositate! nelegiure!! lucrul de nepovestitu și de necreditu!! Evreulu trombaciu este logodniculu încantătoriei copile!!!

Cu tôte acestea vaporulu, leganatu pe valuri, înaintează repede între montii Africeii, acoperiti de verdeție, și ai Spaniei, arsi de soare. Căți-va delfini se joca impregiurulu lui, sarindu pe fatia apei și rastogolindu-se în fundu; ei ne întovărăsiescu astufeliu până în baeã Tangerului, unde

ajungem după patru óre de o minunată primblare.

Orasiulu Tangeru, numitu de Arapi Tangea, presintă unu tablou foarte originalu prin cladirile sale albe, ce strălucescă viu în lumina sórelui și să ridica treptatu pe costele a două culmi apropiate. Impregiuru-i se însă unu brú de diduri ruinate, ear' în mijloculu seu se înalță două minarele patrăte de cărămizi smaltuite, ce forméza felurite arabescuri. Tôte casele sunt coronate cu terase, pe cari locuitorii petrecu noptile de vér'a, și din departare ele infatíséza aspectulu unei scări gigantice, lipite de costele culmiloru. Albeti'a paritiloru și lips'a de ferestre produc o uniformitate, care aru osteni vederile, déca acest'ă nu aru fi întreuptă prin câte-va gradini, prin colorile minareleloru și prin locuintele consuliloru Europei, vapsite în galbenu, venetu, pembeă și verde.

Îndată ce aruncám încor'ă, diarim venindu de la mal unu lungu caicu, condusu de vro diece arapi cu bratiele și peciórele góle. Elu se apropia de vaporu saltandu pe verfulu valuriloru, și arapii dau navala pe podu, că o ceată de selbatici, pentru că să inhatie atâtu bagagiurile câtu și calatorii și să-i cobóre în caicu; operatiune grea, periculoasă și spaimentatóre! În momentul de a se decide, că să cobóra scar'ă vaporului, evreulu celu betránu, cuprinsu de unu tremuru spasmodicu, începe a murmurá mai iute din budie, calculându negresitu, câtu i-aru aduce catimea de gródia, ce simte în sufletu, dacă aru puté să o speculeze; copilulu celu micu îi sare pe umeri, stribandu-se la noi, și de odată amendoi cadu deã rastogolulu până în fundulu caicului. Atunci trombaciu logoditu, cu unu devotamentu demnu e tóta laud'ă, se rapede, că să deã ajutoriu celor caduti, însă pornirea lui, nefindu bine cumpenita, alu duce de-

sa vina la Orestia, i esira inainte, si anuntit la ascepta la confiniu scaunului senatoru si totuodata Inspectoru I a h n cu cati-va fruntasi din satele mai de aproape. La sosire mentionatul domnu senatoru saluta. Mai aproape de orasiu lu ascepta magistratulu si o deputatiune mai numerosa din Orestia si din scaunu, care-lu si intempana cu vivate. O vorbire i tinu judele regescu d. Ignatiu Nagy si un'a d. Protopopu gr. eat din Cuseriu Barciaru; celu dintaiu in limb'a magiara, celu din urma in cea romana, si dupa ce raspunde dlu comite, porni in un'a carutia oratorulu Schenk cu capitanulu pensionatu Riebel inaintea trasurei comitelui, urmandu pre acest'a apoi mai multe trasuri; asceptatu fiindu afara din orasiu la drumulu de feru de unu banderiu intre care erau 2 romani cu flamurale romane 2 sasi cu flamura sasci si 2 unguri cu ungueresi.

Inaintea gimnasiului ref. esira Parochulu ref. din locu cu profesorii si cu tinerimea studiosa din acelu gimnasiu cu 10 steguri ale scolei, cari se asediara in ordine dealungulu edificiuului scolei, pre dinaintea carora trecendu comitele cu Ign. Nagy, judele regescu de aici langa sine se dede josu la casa oratorulu Schenk, unde i se facuse quartiru, si la por'a carei case era gatit unu arcu din frunziariu si proveditu cu inscriptiunea „Willkommen“ — bine venitu—. Aici inaintea casei lu bineventa senatorulu Wagner in numele orasiului, apoi se representara membrii oficaloru, comunitatea urbana, si parochii reformati.

Ser'a i se tinu unu conductu de tertie, un'a serenada cu musica instrumentala si vocals, un'a vorbire din partea parochului reform. Daniel in limb'a ungara si un'a din partea Inspectorulu silvanu Stengel in cea germana. Raspunsulu fu asemenea in limb'a ungara si germana.

In diminet'a urmatore se representara parochulu cu corpulu profesoratu, parochii romani de ambele confesiuni si apoi se incepu visitatiunea magistratulu. La 1 1/2 ore dupa amedi se insotira preste 100 persone, parte din comunele scaunului, la prandiu gatit in onorea noulu ospe, la ospetaria grafulu „Stefanu Szeceni“. Sub prandiu erupse focu in o casa a eclesiei reformate, care conturba pre ospeti; a sugrumatu foculu insa in aceea casa, se intorsera la prandiu si prandra. Cu ocaziunea acest'a se tinura mai multe toast'e in limb'a romana, ungara si germana.

Unei deputatiuni ce asteranu in numele scaunului un'a cerere privitore la un'a catu mai curenda alegere noua de functiunari magistratuali si judiciali raspunde ca ascepta instructiuni si ca preste

3 luni se voru face alegerile. In dia urmatore inainte de amedi visita judecatori'a scaunale, dupa amedi est la loculu pascatului la semnu, si apoi in diminet'a din 13 plec'a spre Sebesiu petrecutu de membri magistratulu si cati-va orasieni. T.

O restia in 18 Maiu. Eri domineca tienure cei 2 docenti din scol'a rom. gr. orient. din locu maialu, pornindu inainte de 12 ore cu scolarii si cateva flemuri nationale prin orasiu cu musica si insociti de studenti romani din Gymnasiulu reformatu de aici, ca ospeti invitati.

De diminiatia se redicasere nisce nuori, cari mai tardiu se ingrosiara de se credea ca dia nu va truce fara ploia. Dupa 12 ore inse nuorii incepura a se perde si dupa 3 ore se aflau deja multe familii rom. atatu din orasiu catu si din unele sate vecine la loculu de petrecania. Petrecania incepu cu unu jocu nationalu, ospetii veneau neincetatu si publiculu a fostu numerosu. La jocu participara domne si barbati si de alte nationalitati.

Joculu era sub conducerea tinerulu Francisu Hosu studentu rom. din clasa ultima gimnasia, cu portarea-i solida tienu rendulu celu mai bunu. Serbarea se fini numai dupa ce insera, candu apoi venira cu musica si facii aprinse spendate spre acestu scopu de Curatorulu eclesiei rom. gr. orientale Dsa Ilie Popu.

Acesta petrecania au fostu peste totu plina de veselie de aceea si tienu pe Dohne si pe barbati pe locu pana la apunerea sorelu. T.

Principatele romane unite.

Sgomotulu celu mare respanditu in tota Europa pentru o mana de jidovi fara patria, cari se asieza acolo, unde potu incela si despoia poporulu nepriceputu, a provocatu in camera Romaniei debateri forte infocate. Avendu acest'a insemnate politica de intensitate mai mare, ca o cestiune locala, ce aru fi trebuitu se fia si se remana, dar in estrasu, din siedintiele cameriloru romane urmatorele:

Siedint'a dela 26 Aprile 1868.

Domnulu Carpu face o interpelare in caus'a jidoviloru persecutati, descoperindu ca in secululu alu 19-lea se facu acte de barbaria in Romania. Facendu istoriculu cestiunei Israelitiloru, dice ca mai inainte de 11 Februariu mesurile luate contra Israelitiloru se margincu la mesuri contra portulu loru si altelu de mica importantia. Dupa 11 Februariu, partia dirigiata de d. Bratianu precum si cea din care face parte d-sea au voitu acord'a ore-cari drep-

turi Israelitiloru; insa din caus'a aceluor ce d'ada a turbura totu in asemenea ere de schimbare pentru a pescu in apa turbure, aceste m'ri si frumose principie nu s'au pututu pune in aplicare. In fine d. Bratianu a venitu la ministeriu. Pana atunci d. Bratianu si-a recrutatu partia sea, asi'a numita rosia, numai din Valachia; in Moldov'a insa d-sea nu avea inca partita; de aceea se sili se si-o faca si pentru acest'a a radicata cestiunea Israelitiloru, aruncandu famoselu d-sele circularie, punendu vrajba intre poporatiunea crestina si evreiesca si de aici a esitu fractionea libera si independenta, a cesti tauri selbatici.

Mai incolo dice d. Carpu romanii au fostu totu deana ospitalitari totu deana umani; ei au primitu cu bratie deschise pe ori-ce strainu, si deca o fractione din tota tier'a a cutezatu a propune mesuri barbare acusarile Europei nu potu cade asupra intregulu poporu romanu. Respinge dara acusarea de barbari aruncata de Europ'a asupra Romaniei; deca este cine-va barbaru, apoi este d. Bratianu care a datu acele circularie de persecutare.

D. ministru de interne refrange asertiunea domnulu Carpu dicendu: „onoratulu d. Carpu a disu ca eu venindu la putere si neavendu si in partea cea-lalta de preste Milcovu o partida rosia, amu voitu ca cu ori-ce mijlocu sa-mi alaturu omeni ca sa potu si acolo se amu unu radimu.

D-loru, eu nu mi amu permis nici odata, si nimeni, potu se dicu din acesta camera nu-si a permis ca la tribuna Camerii se dea partiteloru si guvernulu calificari de acelea, pe cari si le potu permite numai diarele, si mai cu osebire diarele cari se respecta forte putinu. Insa, d-loru amu cautatu din tote puterile mele si voiu caut'a catu voiu avea inca unu dramu de sufletu in mine, se unescu in giurulu tronulu tote partile, tote elementele, totu ce traiescu in Romania. Nu m'amu aretatu ostile de catu numai aceluor cari s'au pusu intr'unu modu fatisu contra regimulu care astadi domnesce in Romania; incolo amu facutu si facu apela la tote fractionele, la toti indiviidii din Romania, ca se conlucreze la intarirea si marirea tierei. Si ve rogu pe d-v. toti ca se declarati daca amu fostu ostile vre unui'a numai pentru ca a facutu parte din cutare s'au cutare partita in trecut, seu ascunsu.

O voce. Nu este esactu, o-negu. D. Ministru de Interne. Se redica unu glasu care dice negu. Acelu glasu insa din nocrocirea d-lui si a mea nu este de catu unu echo, fiindu ca nu se afla in tier'a si n'a putulu se constate acesta.

Aceia si voce. Negu inca odata si glasulu acela este alu d-lui D. Sturza.

dreptulu a laturea cu calculu in mare, unde se confund'a, tipandu; pe locu doi marinari francesi se asverlu dupa elu, lu pescuescu intr'o clipa, si lu urca in caicu, buimacitu de spaima si muratu in salamura. La aceasta privire unu racnetu se radica pe podu, unu racnetu de adanca desperare! Ne intorcemu iute si vedemu lesinandu fat'a cea mai mare in bratiile surorii sale. O drama tainica si profunda se desfasiura atunci in ochii nostri, unu misteriu sufletescu se descopere. . . . Camil'a iubescu pre elefantu, viitoriulu ei cumnatu . . .

Pre candu aceste scene se petrecu pre vaporu, o alta barca sosescu dela malu, ca sa ia calatori; dara ne mai gasindu nimic'a de inhaliatu, Arapii ambeloru caice se apuca la certa tipandu, gesticulandu, alergandu, sarindu preste bance, amenintandu-se cu lopetile si espunendu-ne de a fi resturnati in apa. Angel perde rabdarea sea de englesu, se mania, bucsiescu in drept'a si in stanga, si astfelu curmandu cert'a Arapii nostri se punu la visle, si plecamu spre orasiu; insa la o distantia de 30 de pasi departe de malu, calculu da de fundu si se opresce. Eata-ne pre unu bancu de nasipu! Arapii s'aru in mare si ne iau pre spinarea loru, de ne ducu la uscatu; Angel, vediendu, ca nu se pote confund'a mai multu decatu pana la genunchi, propune copilei celei frumose, sa o porle pre bratiile sele, si fara a ascept'a respunsu, elu o radica pre susu, intra in mare si fericitu de a simti la sinu-i unu odoru atatu de pretiosu, pasiescu salnicu prin apa ca unu Imperatu triumfatoriu. — Noi cu totii, calari pe spatelu Arapiloru, ii facemu unu cortegiu demnu de nobil'a si cavallereasc'a sea purtare.

Aceasta calaria maritima mi amintescu versurile urmatore ale unui poetu romanticu din scoala Bucuresceana,

Traiasca libertatea! Eu vreu sa mergu calare Pe campulu lui Filaretu, pe munti si chiaru pe mare, ...

Desbarcarea nostra pe pamentulu Africej este intimpinata de o poporime intreaga, compusa de invalidi in burnuse stremturuse, de copii, ale carora capete rase stralucescu la sore ca nisce tingerie spoite, si de Evrei, ce se furiseadia prin glota, dominati de frica si de setea castigului. Ei ne incungiura pe malu, se uita la noi cu o curiositate comica, si ni graescu toti o data,unii arpesce si altii spaniolescu, fara a se ingrigi, daca ii intielegemu sau nu. Angelu si eu li raspundemu seriosu englesescu si romanescu si astfelu reinoimu scena confusiunii limbeloru din turnulu Babelului, scena, care s'aru fi prelungitu multu, daca dragomanulu Consulatulu Britanicu nu aru fi venitu sa intrecumpa interesanta nostra convorbire.

In sfersitu facemu o intrare triumfala in orasiu, trecandu pe subu o porta camu daramata a cetatii, si apucamu ane sui pe o huditia reu pavata, dar forte gunoiosa intre doue diduri голе. Acea strada angusta unescu portulu cu centrulu orasiului si prin urmare este mai importanta, decatu tote celealalte; in ea intalnimu multime de omeni pe giosu sau calare pe magariu, coborandu la vale si strigandu: bala cu! bala cu! adeca: feriti! feriti! Si in adeveru au dreptate sa ne indemne, ca sa ne ferimu, caci fetiele loru palide, ochii loru scintiatori, barbele loru sburlite, trupurile loru uscate, miscarile loru disantiate, graiulu loru ragusitu si stremtiele, ce-i discoperu mai multu, decatu ii acoperu, producu o impresiune spaimentatoria. Ici colea, dinaintea unei usi, ce se deschide in didu, sau la coltiulu unei huditi, vedemu cate unu nenorocitu calcatu pe parcu intr'o nemiscare de

cadavru, sau sediendu ghemuitu cu capulu pe genunchi si cu ochii tintiti pe verfurile babusiloru lui.

—Cum iti pare Tanagerulu? ma intreaba Angel. —Curiosu si extraordinariu! ii re-pundu. Lipsa de ferestre in paratii stradeloru si de acoperisuri pe case me face a crede, ca amu intratu intr'unu orasiu arsu de vre unu focu mare, sgduditu de vre unu cutremuru si intr'ale carni'a ruine varuite s'au adapostitu o poporime intr'ega de bolnavi si de smintiti. Cati locuitori amu vedintu pana acum, au unu aeru de suferintia si de miseria, care atrista. N'amu diaritu inca o singura figura voioasa. . . .

—Si eu nici o paruchia de babusi intregi! adauge tovarasiulu meu oftindu din fundulu inimei. Dupa o calatoria fantastica p'atre o incalcitura de hudeti strimte, sosimu la locand'a numita: English family hotelu, si tinuta de o vaduva englesa, Mistress Ashton. Case e curata, camerele recorose si mobilate cu paturi de feru, ascunse sub muschitere de gadie. Scarile precum si parcheturile camereloru suntu placuite cu farfuria smaltuita, cari inveselescu vederea; salonulu este ornatu cu unu pianu vechiu si harboitu ce pare a fi oftcatu de dorulu Europei, si ocupatu de doue domniisore palide, fetele domnei Ashton, cari imbedrânindu in singuritate, se stingu pe tota dia de dorulu Europeaniloru. Flori escotice si uscate de sorele Africej, fintie nenocite si predestinate a trai si a muri in haine de Vestale, ele porta diulufi, ce atarna dealungulu obradiloru, de-a lungulu—lungulu gatului si dea lungulu sinului pana la stomah! Ochii loru de unu adiuuru spalacitu privescu melancolicu pe ferestrele salonulu muntii, cari se innaltia dincolo de baea Tanagerulu, si marea ce se intinde spre jermurile Spaniei, dar indiadaru! totu indiadaru! Nici unu mire nu se diarescu in fundulu orizontulu. (Va urma)

D. Ministrul de Interne. Nute-ai-aflatu fatia ca se poti constata, prin urmare nu poti fi de catu unu echo alu acelor'a cari te-au incungiu-ratu.

D. D. Sturza. Nici de cumu.

D. Ministru de interne aratandu difficultatile cu cari are a se lupta fiecare regimu nou pana a se pote stabili, respinge in fine reflexiunea facuta drcendu: sciu bine care e auctoritatea, care efectulu ce potu se aiba acele cuvinte in Europ'a sciu care aru fi consecintiele pentru acesta tierra deca ea nu aru protesta contra aceloru cuvinte.

Mai multe voci. Vomu protesta. Aceia suntu tradatori.

D. ministru din intru. Nu avemu d-loru de gandu se dica de catu doue trei cuvinte candu mi sa anuntiatu interpelarea ono. D. Carpu; fiindu ca nu avemu se spuun nimicu de catu cea-ce era in convingerile d-vostre, ceia ce sciti tote asupra faptelor, asupra intentiuneloru si asupra tielului ce urmeza d. Carpu. Onoratu d. Carpu mi-a disu ca amu facutu o specula politica, dibace din cestiunea israelitilor; onor. d. Carpu a adaosu ca inaintea venirii mele la putere, cestiunea acesta nu esista in Romania. Numai acei ce nu traiescu cu inim'a si cu sufletulu in Romania, numai acei'a potu dice asemeni cuvinte. (aplaude prelungite, bravo)

D. Carpu. Amu dis'o si o mantinu.

D. Ministru din intru. Desfasura si desvolta acumu catastrofa prin care tierra au devenitu prada unui reu. Caus'a dice D-sa nu este sentimentulu de tolerantia alu natiunei, ci caus'a este ca pana mai deunadi Romanii erau impartiti in clase: eraclasa privilegiatiloru adeca birocrati'a tieiei si apoi clas'a birniciloru. Alta clasa numai esista; totu omulu care nu era boiaru era la discretiunea aceluia ce avea biciulu mana; astfelu negociatorulu celu mai insemnatu pute sa fia palmuitu de celumai misielu fieru de boiaru. Ei bine cumu pute daru tieranulu la noi candu era alipitu pamentului, chiaru de aru fi pututu scapa de acelu clesce ce-lu stingea, cumu aru fi pututu se culeze-a se face negociatoriu candusia ca are se fie la discretiunea privilegiatiloru. De aci dar a rezultatu ca numai remanea pentru comereiu si industria decatu o singura clasa de omeni, adica streini cari erau protegiati, caci aveau patent'a de suditi. Aceste avantagie au facutu ca Romania se fie inundata de straini si de vagabondi cari gasiau in tierra nostra unu comereiu si o industria asicurata ca monopulu in manele loru.

Mai incolu dice: noi amu sustinutu totu deun'a ca aru trebui se inlaturamu cu totulu cestiunea religioasa, si deca alta data a-si fi avutu no-rocierea sa convingu pre tota lumea ca trebuie deosebitu cestiunea religioasa de cea sociala nu era sa fimu astadi aci, cestiunea nu era sa ajunga o arma de splotare. Acum era se fia cu totulu pre josu, onor. d. Carpu si toti acei cari suntu obicinuiti se incalce pre asemenea cai ca se faca sa triumfe partiti'a loru. Au ispravitu cu cestiunea proprietatiei si eata ca le-a esitu inainte altu armasariu pre care incalcati strabatut tota Europ'a. Dara se scie d-loru unu lucru, Romania are unu Dumnedieu, care o protege si care ii va descaleca si dupa acestu armasariu cum ia descalecatu si dupa altii. Deca se despartia cestiunea religioasa de cea economica puru economica, puru de ordine publica, puru sociala atunci Europ'a nu mai avea nici unu cuventu de a protesta. Aru fi trebuitu sa taca, caci astadi ori-ce natiune in fatia unei suferintie economice, nu consulta parerile altei natiuni, ci se ocupa numai de interesele sele natiunale; priu urmare deca aru fi fostu sa ne ocupamu numai de cestiunea economica, Europ'a n'aru fi avutu sa ne dica nimic'a. A separa cestiunea religioasa de cea economica este singurul mijlocu de a pune capetu acusatiloru, si de a nu mai vede pre d. Carpu venindu se trateze aici pre o parte din adunare de lauri, pe alta de fractiune selbatica si se califice natiunea intr'una modu nedemnu.

Desfasurandu d. ministru mai departe cans'a jdaniloru vine a vorbi despre intemplantile dela Bacau. S'a disu ca 500 familii israelite suntu taberile in campiele Bacaului gonite dela sate si comune si ne primite, respinse din Bacau asupra carora se exercita actele cele mai barbare si inca chiaru infamii.

D-loru, amu fostu in fatia locului si amu cerutu sa me duca si pre mine sa-mi arete loculu nu unde suntu, fiindu ca nimenea nu ia gnsitu

ci unde au fostu taberile acele de 500 de familii israelite. Vre-o cate-va familii cari nu mai aveau ocupatiunea in comunele rurale, erau in Bacau forte bine primite si trairu in cea mai mare Inisce. Acesti israeliti, inaintea prefectului si inaintea agentulu austriacu, care venise in capulu loru in plina uniforma, au declarat singuri ca de-si nu li se mai permite a lua crijele, dara ca inainte de administratiunea actuala, erau maltratati de mai multe ori de tinerii din Bacau, insultati si de mai multe ori batuti, dara de candu e administratiunea de astadi acele maltratari a incetatu. S'a mai disu ca in noptea Pasciloru, gard'a orasienesea s'a dusu la cimitierulu israelitu, a insultatu mormintele si a stinsu lamp'a santa. S'a cercetatu si nici chiaru de catra israeliti nu s'a pututu alesti unu singuru faptu.

E forte interesantu urmatoriulu pasagiu alu domnului ministru de interne: Evreii, chiaru pentru delictu suntu mai putinu urmariti decatu altii. Amu ordinatu sa se faca statistica de cati arestanti israeliti suntu in puscarie si cati romani, si o sa vedeti ca, in proportiunea poporatiunei, evrei suntu mai putini, si sciti pentru ce? Nu pentru ca evreii au mai multa moralitate decatu crestini, celu putinu in casuri de fraude, dara pentru ca ori candu pui man'a pre unu evreu tipa toti israeliti nu numai din tierra romanesea dara si din strainatate. Alu doilea, pentru ca deca pui man'a pre unu israelitu, prinsu in delictu, vine unu consulu si dice: este supusulu meu.

D. Negura luandu cuventulu, dice: ca cestiunea jdaniloru nu a provocat'o d. Bratianu, ea esista remasa dela parinti inca de candu d. Carpu juca arsece. Apoi propune o motiune prin care se cere a se trece la ordinea dilei.

Alti deputati ceru inchiderea discutiei. Se inchide discutia si se pune la votu prin apelu nominalu propunerea urmatoare subsemnata de d-nii Harmosachi, Platonu si altii.

„Camer'a consultandu interpelarea dlui Carpu si responsulu datu de d. ministru de interne respinge acusatările de persecutiune contra israelitiloru ca neintemeiate pe fapte, si aprobandu intru tote purtarea guvernului trece la ordinea dilei.“

Resultatulu votulu e urmatoriulu: votanti 91, pentru 47, abtinuti 43, contra 1.

Varietati.

** Archiducele Albrecht s'a intorsu la Viena din calatori'a sea de inspectiune. — Despre petrecerea sea in Agramu se scrie ca a cercelat monumentulu Banului Ielaciei la Novidvoru.

** Consululu francesu in Pest'a a sositu-condusu de ambasadorulu francesu ducele de Gramont. Acest'a a si prezentatu pre contele Castellane, (asi'a se numesce consululu) la ministrulu presiedinte Andrassy.

** Stipendia. Escelenti'a Sea ministrulu culteloru b. Iosifu Eötvös desfiintandu mai multe conviecte, din fundurile acelor'a a infiintatu 20 stipendie cate 300 fl. v. a. unulu. Din aceste se voru ajutara 20 tineri lipsiti de mijlocele materiali, cari frecventeza instituttele mai inalte, anume 10 din Ungaria 6 din Transilvania si 4 din Croatia.

„Concordia“

* L. Stege o denumitu delegatu alu guvernului romanu de a intra in negociari cu delegatul Rusiei bar. Offenberg asupra radicarei jurisdictiunei consularie.

** Mai alu se a serbatu joi'a trecuta la Resinariu. Mai pre largu cu in nr. viitoriu.

** Anticultati. In museulu din Clusiu s'a dusu mai multe monumente antice romane, desgropate langa Alba Iulia, Apulumu de ore candu. Intre alte s'au desgropatu unu altariu dedicatu lui Joie, altulu Junei si alu treilea Dianei; maidepartu unu capu cu cununa alu Danei, o statua aripata a Hecatei, o urna cu cenusia vre-unui mortu si o multime de monete de argintu si de arama.

** Naturalistoric. Cocosiulu cornutu (gallus gallinaceus cornutus) Tota lumea admira astadi la noi (in Craiova) unu cocosiu de casa forte curiosu, unu cocosiu cu doua corne. Elu se afla in posesiunea d-lui Piscu, cetatienu si casieru la teatrulu nationale de aici, locuitoriu in strata episcopiei.

Acestu cocosiu are o marime de medilocu si e mai multa lunguretiu decatu inaltu. Penelul pre deasupra, incependu dela cea pana la coda, suntu albe galbinie; pre din josu suntu negre *) petale cu albu. Coda e neagra si mai multu ori zonata (ca la claponi: cocosi castrati) decatu veritabile (ad. ridicata ca la alti cocosi). Cresta i se imparte in doue bucati semicircularie. De un'a si de cealalta parte a ciocului are doue favorite de fulgi, negre si bine pronunciate.

Bele doue cornitie cari atragu curiositatea spectatoriloru suntu crescute deasupra ochiloru si spandura in josu in forma unoru cercei tragendu si pelea dupa sene. Unulu din ele, celu din drepta, este incolacitu si in asta incolacitura elu a mai trecut odata prin pele si s'a opritu cu verfulu intr'unu punctu din partea interna a incolacituri, unde a formatu o gaura. Cornitielulu din stanga este dreptu; acest'a caduise odata si se afla in pastrearea d-lui Piscu, iera in loculu lui a crescutu altulu din nou. Langa acest'a mai cresce inca unulu totu in proportiunea celui d'ainte Fulgi (penitiele) din pregiorulu amandorulu cornitieloru suntu aspri, mai ca ghimpii ariciului.

Opiniunea mea asupra acestui fenomen este acea urmatoaria: Se scie din fiziologia cumca cornele, unghiile perulu, penelul, solzii, scutii etc. suntu tote de aceea si natura, formate din aceea si materia, adeca din materia cornea, variandu numai in consistentia loru, si suntu o simpla secretiune a pelei animalului. Acest'a materia seu substantia cornea in locu de a se pface, in casulu de susu, in pene ea din contra s'a prefacutu in nescu cornitie mici, cari s'au desvoltatu prin reuniunea mai multoru trunchiuleti de ai peneloru ce au crescutu impreuna, remanendu lipsiti de barbete.

Esaminandu cu atentiune cornitielulu cadutu, pre care-lu pastreza d-lu Piscu, se observa ca elu semena multu cu trunchiulu unei pene grose de vultur, avendu inse unu canalu forte strimtu. — Pintenii dela picioarele cocosiului au totu aceea si forma ca si cornele lui, prezentandu inse o mai mare soliditate. Insemnamu aci, cumca pintenulu dela unu petioru a cadutu si n'a mai crescutu altulu in locu-i, nici nu se vedu semne de a mai cresce, iera celu ce esista este recurbatu in forma unei forte.

Unu italianu a oferitu anulul trecut 500 lei vechi (185 lei n. 18 bani totu atati fl. v. a) dlui Piscu pentru acestu cocosiu, cu scopu de a-lu arata publiculu pentru bani, dara dl. Piscu a postupu int-resulu seu materialu interesului scientificu si a preferitu a dona cocosulu museulu din Bucuresti; eu insa l'amu rugatu ca sa-lu tina la d-lui pana candu va trai, iera dupa aceea sa-lu doneze liceulu nostru, avendu prospecte de a se infiintia si aici in curendu unu museu fisicu-chemicu-naturalu, carui'a s'a si facutu inceputulu cu nisce aparate chemice. **Simeone Mihali.**

„Transilvania“

** Marti ser'a intre 9 si 10 ore, toema in tempulu retragerii militare cu musica, s'a spariatu cail (doi) dela o trasura cu cobera si au alergatu din tote puterile preste piata cea mare, au intratu in strad'a macelariloru si indatu au luat spre curtea sfatului unde a isbitu cu asi'a de mare putere in porta incatu o aripa numai decatu s'a desfacutu. Aci s'a prinsu cail si caruti'a si s'au detinutu. In caruti'a nu era nimenea.

** O tierra noua intinsa s'a descoperitu in Noem. anulul trecut. Petruindu adeca capitlanulu americanu Long, pescuindu chiti, spre media-nopte dela calea Bering pana la o latime geografica de 70° 46', dete pre pamentu necunoscutu cam sub o lungime geografica 178° 30'. Plutindu ce-va mai inafundu afla ca acelu pamentu se intinde forte departe spre media-nopte si este de natura cam muntosa si cu vegetatiuni frumoase, cu tote ca se afla in marea ghiatiusa. Se presupune din mai multe semne, cumca in acea tierra se gasescu si locuitori, de-si pana acum nu s'au cercetatu mai deaprope. Tiermulu despre media-di este de o sutu mile englesci, iera spre media-nopte se intinde mai multe sute de mile. Long i dedu numele de Vrangelianna (Wrang-Land) in amintirea ofierului din marina rusesea Wrangelu, carele inca in anulul 1823 a fostu datu de aceea tierra, insa ne mai cercetandu-se, nu afla-se crediamentu. —

*) Unu contrastu, fiinduca tote paserile, afara de fasa n albu (phasianus nyctemerus), au penelul su su mai inchise si josu mai deschise.